

REDACTIUNEA.
Administrație și Tipografie
Brașov, piata mare nr 30
TELEFON NR. 226.
Scrierile următoare nu se
primesc.
Manuscrite nu se returnează.
Înserări
se promovează la Administrație
Brașov și la următoarele
BIROURI de ABONATORI:
In Viena la M. Dukes Nachf.,
Nux. Augenfeld & Emeric Lederer,
Heinrich Schalek, A. Oppolitz Nachf. Anton Oppelk.
In Budapest la A. V. Golberg,
Eistein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-korút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmonă pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicările
mai dese dintr-o tară și învoia-
lă. — **RECLAME** pe pagina
a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Nr. 24

Brașov. Miercuri 30 Ianuarie 12 Februarie

1908.

Din cauza sfintei sărbători de mână, Miercuri, ziarul nu va apărea până joi sara.

Războiul contra „agitatorilor”.

Contele Iuliu Andrassy vrea să fie „consecuent și nemilos” față cu „agitatorii”, după cum pusese în vedere în faimosul său discurs din toamna anului 1906. Ministrul de interne își gândește: mi-se tot cere să fac o politică de naționalitate bună maghiară; ei bine, ce aș putea face mai bun decât să continu a prigoni pe toți intelectualii Români, Slovaci etc., cari mă supără și mi-se pun de-a curmezișul în cale, nebunind poporul cel bland, pe care l-a harăzit provedența guvernării mele înțelepte. Si da înainte Iuliu Andrassy fără cruce și fără milă punând în mișcare pe procurori și mobilizând curțile cu jurați maghiari. Ori are vreun scop ori nu procederea sa, el este satisfăcut cel puțin în credința că desfășură o lucrare sistematică de distrugere, prin care va băga groază în oasele „agitatorilor”.

In zilele din urmă curțile cu jurați din Budapesta și Cluj, s-au întrecut pe sine însele dând la lumină până la ce grad a ajuns uimirea „agitatorilor” sub regimul ccaștiei și sub direcția grofului, care făcuse în discursul amintit solemoa declarare, că el iubeste poporul și numai pe „agitatorii” din sănul lui și urăste.

In cazul dintâi, la Budapesta, a fost condamnat colaboratorul „Luptei”, dl G. Stoica, pe baza verdictului juraților, la nu mai puțin decât un an și jumătate închisoare de stat și 1500 coroane amendă. Pe deasupra a fost și aruncat în arest preventiv. A fost condamnat pentru un articol, ce l-a scris, se zice, în contra acelor grănițieri din Severin, cari au dat lui Burdea mână de ajutor pentru înființarea unui gimnaziu unguresc în Caransebeș. Ori cât de aspru să fi scris dl Stoica, care, pareni-se, este numuș un fiu de grănițier din acel loc,

pedeapsa, ce i s'a dat, este peste măsură aspră, ba draconică, mai având în vedere și aceea că mai nainte n'a fost pedepsit. Eri s'a repetat în altă ordine acest spectacol, fiind condamnat pentru mai multe articole, publicate în „Libertatea” din Orăștie, acuzatul dl Lubin Ioanovici la un an și sase luni închisoare și o mii de coroane amendă.

Apărătorii în ambele procese, d-nii Erdelyi și Dr Cassiu Maniu, au fost înălțimea chiemareilor, dar ce să-i faci, când furia contra agitatorilor ajunse la astă grăd, anevoie se mai putea imblânzi prin vorbe, fie căt de motivate și drepte.

Să ne oprim un moment și să lăsăm la o parte pe zelosul și crâncenul adversar al „agitatorilor” și curțile cu jurați maghiari, chemate a-i judeca, și să ne întrebăm: ce atitudine observă publicul român în fața celor ce se petrec în numele justiției? Dacă publicul român crede, că prin nepăsarea ce-o documentează, ori pare a o documenta, de un timp incoace față cu nestărșitele procese de presă întentate mult urgișilor agitatori, va folosi ceva causei și va face să se curme mai iute urmăririle de felul acesta, se înșală amar.

Tocmai aceasta nepăsare este o încuragiare mai mult pentru toți aceia, cari în frunte cu ministrul de interne, pretind și suștin, că toată neîntâmuirea ce domnește în popor de rîvă numai și numai dela „pervertirile și atâtările fără conștiință ale agitatorilor”.

Convenția dintre Serbia și Austria. Se cunoaște conflictul care se ivise în ultimul timp între Serbia și Austro-Ungaria în chestia încheierii convenției comerciale.

Austria ceruse dreptul de a înființa pe teritoriul sărb o poliție veterinară. La început Serbia opuse un refuz categoric la această pretenție și se credea că tratativele vor fi definitiv rupte, dacă nu cumva guvernul sărb nu va fi nevoie de demisioane pentru a face loc altuia, care să primească condițiile impuse. Acum se anunță că Serbia a cedat. Ea primește ca Austria să supravegheze abatorii sărbi. Nu ad-

mite însă, ca vitele să fie inspectate de către veterinari austriaci. Eprobabil că chiar azi să se termine în mod definitiv tratativele.

Urmările agitației pansărbești. Din Serajevo (Bosnia) se anunță, că consiliul comunal a decis după o desbatere de două zile cu 16 contra 13 voturi, ca cetățenii austro-ungari stabiliți în Serajevo să naibă drept de vot în afacerile comunale, fiind cetățeni ai unui stat străin. Această hotărâre a produs o mare surprindere și se zice că ar fi rezultatul agitației pansărbe, care face o propagandă viuă, pentru recunoașterea Sultanului de suveran al Bosniei, trecându-se la ordinea zilei peste Majestatea Sa Monarchul nostru.

Atacurile pressei franceze și ruse în contra Austro-Ungariei. Discursul ministrului de externe bar. Aehrenthal, rostit în delegațiile austro-ungare, a produs un viu resens în presa franceză și rusă. Ziarul „Eclair” se ridică contra proiectelor de căi ferate preconizate de baronul Aehrenthal pentru peninsula balcanică și numește pe ministrul de externe austriac un „diplomat-revoltă”, căruia îl place să pescuiască în apă turbure în chestiunile balcanice. Ziarul spune, că Franța trebuie să ajute pe Rusia ca să impiede realizarea planurilor lui Aehrenthal, cari sunt contrare intereselor celorlalte puteri.

Ziarul „Ruskoje Slovo” zice că Austria n'a făcut niciodată o politică activă în sănul triplei alianței. Germania e stăpână în lăuntrul acesteia. Italia e cununii ei răsgăiat, pe când Austria sclava sa. Austro-Ungaria are nevoie de tripla alianță, pentru că fără ea ar fi redusă la o putere fără însemnată. Dacă Austria are acum o veleitate de a manifesta o activitate în Balcani, o face pentru a impinge de Germania, care vrea să se servească de Austro-Ungaria pentru ambiciunile sale în Asia Mică. Ziarul invită diplomația rusă să facă cu neputință realizarea planurilor lui Aehrenthal.

Partidul conservator-democrat. Într-o presă bucureșteană se ocupă de ruptura în partidul conservator și de mișcarea produsă prin înființarea nouui partid „conservator democrat”, sub șefia d-lui Take Ionescu. Joia trecută au fost chieamați la locuința d-lui Take Ionescu conservatorii-democrați din capitală. Se adunaseră în sala unei de sus așa de mulți, încât de greutatea ce apăsa să crepat tavaniul cădură puternică. Atunci au trecut cu toții în curte, unde s'a tinut con-

ferența. D-l Take Ionescu a rostit la aceasta intrunire un discurs. A declarat că formarea partidului conservator democrat este o necesitate națională, zicând între altele:

»Cum am spus-o și provinciei, o spun capitalei. Sunt fericit că între rândurile noastre se văd și moșnenitorii de nume istorice. Aceste nume constituiesc un capital național, care când se pune la muncă, este o fericire pentru țară! (Aplause).

»Vimic însă nu va sluji mai mult la întărirea ideei conservatoare, decât această întărire din istoria noastră, ca un Sturdza să fie săf al liberalilor și un plebeu să fie săf al conservatorilor (Aplause).

»In acest înțeles, d-lor, este o zi însemnată ziua de astăzi.«

Pe ziua de 3 Februarie st. v. este conchiationat în sala eforiei din București congresul partidului »conservator-democrat«.

Libertatea de presă în Ungaria.

— Un proces monstru. —

Cluj, 10 Februarie n.

Astăzi 10 Februarie, în o zi de Luni — întâia zi a sezoanei — a stat înaintea curții cu jurați, redactorul responsabil al »Libertății«, dl Iuliu Ioanovici, pentru patru articole incriminate. După un arest preventiv de toată lungimea, dl Ioanovici, este condus între baionete pe banca acuzaților. La tribună, acuza publică este susținută de viceprocurorul Fritsch, iar apăsuriu Maniu. Între jurați, cari sunt în față, tăcuți și neînțelegători, este și un român. Presidiul se compune în frunte cu vestitul baron Rudnyansky.

Incriminate sunt patru articole. Fiind că ele nu pot fi socotite numai de articolele unui ziar anumit, ci trebuie socotite înainte de toate ca patru mărturisiri de adevăruri, iar pe urmă ca patru sugrumări de adevăr, — iată cunoască-le tot cetitorul.

Înălțul articol »Drumul la înviere prin Golgota duce«, este apologia culturii românești. Ea este asemănătoare cu o virgină curată și zmerită, ce are să sufere mult pentru virtuile ei. Chiar acum, lex-Apony i o tărest spre calvar și cere sancționarea Majestății Sale, pentru atentat...

Întristarea ce-a cuprins sufletele românești, exprimată în o formă poetică, alegorică, procurorul o taxeză de — »agitație!«

»Pe peatru aceasta...« cuvintele Măntuitorului către apostolul Petru, sunt puse

O spaimă grozavă cuprinse pe nuntașii. Femeile tipau și nu știa nimenea ce este de făcut, iar dracul facea un tăărăbou de te băga în groază și amenință, că-i potopește cu totul.

Atunci păși la mijloc preotul românesc, care se află și el la nuntă și grăi:

— Fiți pe pace oameni buni, că vă scap eu de urciunea aceasta încornorată. Am eu ac de cojocul dumnealui.

Si luă numai decât un colac, stătu în fața diabolului și cuvântă astfel în numele colacului :

— Dacă vei fi în stare să suferi atâtea căte am suferit eu, îți vom da sufletul, altcum nu, să mai fi încăodată așa de negru, pe căt ești.

— Voi suferi ori și ce, grăi dracul, să văz cu ce te lauzi tu, că ai suferit?

— Pe mine, zise preotul, m'au îngropat în pământ, ca boane de sămânță, apoi m'au tăiat cu secere, m'au simblătit cu imblăcii, m'au dus la moară, unde m'au zdrobbit și m'au măcinat între două pietre, după aceea m'au pus în apă și m'au făcut aluat și m'au frământat zdravăn... poți să le rabzi toate aceste?

— Pot, pot, răspunse dracul rânindu-se.

GAZETA apară în fiecare zi
Anunțările de pe Austro-Ungaria:
Pe an 24 cor., pe zile lunii 12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Perioada România și străinătate:
Pe an a 40 franci, pe zile lunii 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumează la toate oficile postale din tutură și din afara și la d-nii colectori.
Anunțările pentru Brașov:
Administrație, Piața mare nr. 30, etajul I.
Pe an 20 cor., pe zile lunii 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dosul acasă: Pe an 24 cor., pe zile lunii 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un exemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile su și se plăti înainte.

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

De prin Ardeal.

Valea Dracului.

Se spune din bătrâni, că era o vreme de mult, tare de mult, când Mamonul cu dracii lui își părăseau sălașurile și dădeau raita printre oamenii pământeni, ca să înăte în ghiare vre-un suflet nevinovat.

Pe vremea aceea, cici un drac să rătăcătă pă văile Târnavelor noastre. El și-a luat drumul prin hotarul Boianului, pe o vale lăturalnică a Târnavei-mici. Boianul era sat ca și acum, cu locuitorii români și sași. Si oamenii aveau și atunci vii, cum au și azi, pe nește coaste de deal, la poala căroră este o a-ezătură de pământ, o vale, cu un părău. Aici lângă părău se opri dracul, luându-si chip și făptură omenească. Pe semne ochii el vre-o pradă prin imprumurime și voia să-si cerce norocul.

Destul, oameni buni, că în vii, sus pe deal, se află la lucru un sas blăjin, cu »frâu« și copila lui, o fetiță de vre-o 12 ani. Fetiță mai tândălea și ca pe lângă părini, mai fugea după căte un fluture, de cum sunt copiii.

In dogoreala soarelui de vară, Sasului i-se făcu sete și-si trimise fata după apă la părău. Fata luă urciorul și cobori de vale, dar acolo ce să vază? lăta mără o satră pe malul părăului, cu un neguțător ferches, o satră ca în targ, plină-plină cu salbe și siruri de mărgele, cu cercei, inele lucitoare și multe alte măndrenii, de străluciau în razele soarelui și-i robeau ochii. Era roguvă, oameni buni, dracul în chip de neguțător...

Fetiță, nu-i vorbă, sfioasă era ea, ca toate fetele dela țară, dar o rodea și curiositatea și căt cu voie, că fără voie, iată-o la satră, la minunătăile ne mai văzute. Neguțătorul o agrăi cu vorbe blânde și fata mai prinse inimă. Ba luă în mână mai un inel, mai niște cercei, apoi mărgele și iarăș alte podoabe și și plăceau toate, căci una era mai mândră ca cealaltă. Dar când dădu de un șir de mărgele, cari străluceau în tot felul de fetă, ochii și rămaseră pironiți pe ele. Erau, mă rog, nește mărgele mari, bobonate, cum în sat, în Boian, nu aveau decât fetele fruntașe, bogătane...

Dracul băgă de seamă, că fata să-prins în cursă, și zimbind cu mulțumire, grăi:

— Ei, ia mărgele, că ti-le dau ieftin.

— Dară eu n'am bani, — zise fata cu gura de jumătate.

— Nu-i nimic. Ti-le dau în cinste. Să-mi făgăduiesc numai, că la nunta ta, când te vei mărita, îmi vei da »șilt«. Voiu veni eu după el.

Fata să invoi și luă mărgelele.

Aici trebuie să observăm, că în limbajul săsesc de pe la Boian cuvântul »șilt« are două înțelesuri. Înseamnă »funică«, dar înseamnă și »susflet«. Fata înțelesă tunia, dar dracul avea alt gând...

Trecură cătă-va ani la mijloc dela această întărire. Fetiță Sasului se făcu fată fecioară și se mărită. În ziua cununiei, când nuntașii își petreceau vesel, iată mără, că se iveste între ei un strein, gândea că a răsărit din pământ și nu-l cunoștea nimenea. Era adeca dracul în chip de neguțor; venise să-si ia în primire »șiltul« făgăduit.

Mireasa, care singură îl cunoștea, și dădu tunia. Necunoscutul însă aruncă fata căt colo și începu să strige, că el a dat mărgelele pentru susflet, lui și trebuie susfletul fetei... Apoi într-o clipă perii neguțătorul și în locul lui rămase dracul adevarat, negru ca fundul căldării, în cap cu cornițe și cu coadă lungă și fioroasă, cu care facea vânt încoace și încolo.

în fruntea unui alt articol, în care martirul apostolilor Petru și Paul pentru credința lor creștinească este asemănăt cu martirul celor ce nu se închină șovinismului maghiar, protestând energetic împotriva viderii de credință, prin trădare de neam. Firește, și astăzi »agitație«.

»Selbătacie națională«. — Cunoscutul scandal dela petrecerea din Ibașfalău, când au fost sparte forestrile avocatului Al. Morariu. Scandalul au fost tratați după cum li-se cuvenea, în o scurtă corespondență, însă, mai e vorbă, agitația tot în contra »națiuniei« s'a găsit.

Un raport dela luptele electorale din Beiuș, după »Lupta« și »Tribuna«, este învinuit pentru preamârarea unui criminal! (Dr. V. Lucaci).

Acestea sunt articolele.

Peste formalități judecătoria trece repede.

Pe la orele 9 și jum. procurorul poate să-și ia avânt. Om nou, om mai slabuș de gât, dar cu atât mai simplu. Pe baza principiului »nyelvénél él a nemzet«, el crede că un »stat național« numai aşa va putea exista, dacă pentru »apărarea« sa, el va recurge la orice mijloace!!!

»Universul (?) ne va frângă, dacă nu ne stîm apără...« zice el. »Apărarea« apoi o găsește în mijloace ca d'aldelex Apponyi. Despre legea asta el stie atât, că ea a creat invățătorului român o situație mai bună decât invățătorului maghiar!!! Mai stie apoi, că românii au agitat în contra proiectului școlar, numai fiindcă se cere dela invățător, se propage iubirea de patrie, și fiindcă trebuie pusă emblema statului pe școale. Tăgădușe maghiarizarea. Dacă pentru 20 de elevi maghiari în școală sătească trebuie să îngrijească de instrucție maghiară, astăzi, după părere procurorului, este numai »egalitatea limbii maghiare«... Trece apoi în România... Declară că »națiunea« totdeauna a desmierdat pe naționalități însă acuma trebuie declarată lupta pe față!!!

Scandalul dela Ibașfalău îl scuză, cu asemenea scandaluri, ce, după cum este el informat, au înscenat altădată România în potriva maghiarilor. Va să zică — *căci!* Justiția nu-i bagă nasul...«

Mai zice căte zice, apoi tace incurând.

Dr. Cassiu Maniu, i-a răspuns cu argumente, ce-ar putea să sdorească convineri, ce nu sunt porunci. Nu numai considerațiile dogmatice, dar nici legile positive nu îndreptătesc nici un fel de situație privilegiată pentru rasa maghiară, cum afirmă procurorul! Teza asta a defășurat-o strălucit apărătorul, arătând că pe baza principiilor lansate de procuror, un stat își pierde ființa lui adevărată. Cere satisfacție dela procuror, pentrucă a numit naționalitățile »parasitice« pe trupul naționalei! Partea juridică a acuzei o pune în lumina ei adevărată, a intortochierii și a gândului urât, preocupat.

Procurorul începe să apeleze la cartearea mai nouă a lui Emil Babeș, sprijinind teoriile sale.

Apărătorul îl mai sdorește odată.

Jurații se retrag. Apar iarăși, răspunzând la întrebările, vinovat este acuzatul sau nu?

Întâiul articol — da!

Al doilea articol — da!

Al treilea articol — nu!

Al patrulea articol — da!

— În sfârșit, continuă preotul, ca aluat m'au impletit și m'au aruncat în cupitorul ars și roșu ca focul...

Când auzi aceste dracul, perătiva o rălușă, căci nu avea voie să fie aruncat în vălvăta focului, iar nuntășii scăpară de bebe.

A trecut multă-multă vreme dela aceasta întâmplare, dar de atunci și până azi valea, în care s'a arătat dracul cu săstra, poartă numele de »Valea dracului«. Ea are pământ foarte roditor și spre apus de soare e mărginășă cu viile Boianului, care înverzesc sus pe coaste. Părăul, ce-si face calea prin ea, se cheamă: Părăul din »Valea-dracului«.*)

Legenda aceasta pare a fi o aluzie alegorică la evlavia și sfaturile părintești ale preoților noștri, prin cari alungă adeșorii duhul zavistei, al ispitei și al altor reale, ce se ivesc pe nesimțite în mijlocul oamenilor.

Silvestru Moldovan.

*) În Ardeal există mai multe vâi cu numele de Valea-dracului. Una isvorăște din Pisecu-dracului, lângă Măgura Codilii și să varsă în Homorod. Alte două se varsă în râul Buzăului. Pe la Ceagz (comit. Turda-Aries) asemenea mai este o Valea-dracului. Probabil și aceste vor avea legende lor.

Acuma se retrage și tribunalul. Ii trebuie puțin timp pentru ca să dicteze: *1 an și 6 luni temniță (fogház) și 1000 cor. amendă!*

Apărătorul anunță *recurs de nulitate* iar osânditul cere — în zadar — să fie pus în libertate, până va fi confirmată pe deapsa. Două luni de arest preventiv i-au fost socotite în pedeapsă.

S. C. D.

P. S. Presidentul tribunalului s'a purtat și de rândul acesta cu o intoleranță nervoasă, și cu o patimă neierată, ce nu ar fi să i se ierte de loc, din partea apărătorului. Într-o lăză lectii la una și la alta din părți, neconvenit face critică asupra evenimentelor și persoanelor, nici când nu cunoaște ce este tonul fin față de acuzat. Când vorbește apărătorul el cască, când spune una boacă procurorul, el ochește către juruți. Nu-i de iertat.

Din Senatul român.

— Continuare. —

Răspunsul d-lui ministru Haret.

D-l *piru Haret* ministru *instrucțiunii publice* începe prin a recunoaște talentul oratoric al d-lui Maiorescu. Când a interprins campania pentru care-l învinovătează d-l Maiorescu a fost conștiu de ceea-ce face și în credință că lucrează pentru binele țării.

Nu va răspunde nici un cuvânt la acuzarea de socialism, ce i-a adus și d-l Maiorescu. E probabil să fie socialist dar fără ca să-o stie. Pentru gândurile sale nu poate fi interpelat, numai pentru faptele sale. Brosura ce a publicat-o exprimă convincerea sa personală cu privire la atitudinea politică a conservatorilor față cu răscoalele țărănești. Nimenea nu-i poate disputa dreptul de a avea convingeri personale.

In analiza activității extra-școlare în sine d-l Maiorescu a emis părerea că invățătorul trebuie să fie numai al școalei și nimic altceva să nu-l preocupe. Altfel a zis d-sa, invățătorul iese din smerenia românilor său. Nu împărtășesc părerea aceasta.

Fie-mi îngăduit să dau d-lui Maiorescu lămuriri asupra activității extra-școlare. Prin activitatea extra-școlară, înțelegem și înțeleg ca invățătorii, în afară de școală să muncească pentru ridicarea țărănimii, să-azoreze înai bine goșodării și prin luminarea intelectuală și morală a țărănimii, prin conferințe, școle de adulți, teatre, bănci sătești, cantine școlare, biblioteci, prin învățământul practic, agricol etc.

Ei bine această activitate extra-școlară e periculoasă.

Măți acuzat că întrețin corespondență cu invățătorii. Adeca, nu mi-e permis ca simplu cetățean, ori ca ministru să corăspund cu cineva fără să pun sămpila ministerului?

D-l Maiorescu, continuă oratorul, îmi spunea că prin activitatea extra-școlară, invățătorii se înstrăinează de sat și de săteni. Da se înstrăinează de cămătarii satului, cu cari fatalmente vin în conflict atunci când reușesc să înghebeze o bancă populară. Eu am indemnăt pe invățători să se amestice, să se asimileze cu sătenii și foloseale acestei asimilări au fost mari.

Inchidere d-l Spiru Haret spune că d-sa a crezut că mijlocul acesta — al activității extra-școlare — e în măsură să subțieze stratul cel gros de intuneric din țara aceasta și în special dela sate. (Aplauze.)

Replica d-lui Titu Maiorescu.

In replică, d-l Maiorescu arată că nu contestă valoarea catorva din punctele activității extra-școlare, așa cum o înțelege d-l Haret.

— Cantine școlare, biblioteci, școle de adulți: da! Dar bănci, stabilire de preturi, vinderi de produse și stabilire de preturi etc. — aceasta nu!

Dar ministrul școalelor a atâtăt pe invățători, în brosura dela 1905, asupra chestiunii țărănești, contra atavismului conservator și nu ne-a lămurit în nimic asupra acestei chestiuni.

N'am adus d-lui ministru de culte acuzarea că e socialist. Mare a fost meritul d-lor Sturdza și Brătianu, că au putut aduce în partidul monarchic constituțional liberal pe foști socialisti, oameni de valoare, cari puteau provoca o confuziune urăcioasă în viața politică a acestei țări, prin experiența ce voiau să facă pe seamă țării cu socialismul republican, anti-militarist și anti-religios importat din Franța.

Franța, de unde mai ales generația mai nouă a adus ideile socialiste, e Franța republicană, nu Franța lui Napoleon, care a trimis o generație monarhistă în România. Or, țara noastră e o monarhie constituțională și ambele partide stau pe acest teren constituțional. Să se facă deci experiența socialismului în republica franceză, apoi în monarhia Apusului, înainte de a se face la noi.

republicană, nu Franța lui Napoleon, care a trimis o generație monarhistă în România. Or, țara noastră e o monarhie constituțională și ambele partide stau pe acest teren constituțional. Să se facă deci experiența socialismului în republica franceză, apoi în monarhia Apusului, înainte de a se face la noi.

Ei bine, idealul socialist a intrat în spiritul multora, și printre aceștia se află și învățătorii, alături de marele proletariat urban.

Activitatea extra-școlară a acestor invățători e lese de înțeles. Să indemnăm deci pe d-l ministru al instructiunii că, în interesul viitorului acestei țări și al armonei sociale, să restrângă acest soi de activitate extra-școlară.

Răspunsul d-lui prim-ministrului Sturdza.

D-l Maiorescu m'a transportat azi la o scenă istorică din *Iuliu Caesar* (Shakespeare) și anume acela, în care Marc Antoniu, devotatul lui Caesar, ridică poporul împotriva asasinului Brutus, prin oratoria sa.

Tot astfel a procedat dl Titu Maiorescu astăzi. Dar dacă d-l Maiorescu e un Aristot, mai bine, un bărbat de stat care prevede toate situațiile, de ce n'a urmărit chestiunea agrară ca să vadă că nedreptățile ce s-au făcut în continuu țărănilor trebuiau să îsbucnească odată?

E vinovat Haret, că copiii conservatorilor cari s'au dus în Franța pentru studii s'au întors socialisti? Dar monarhici sunt conservatorii cari declară în plin parlament că regele e o ficitune?

Ați aruncat d-lui Haret epitetul de sectar, Dv. sunteți adevărați sectari ai regulamentului organic.

Dl Maiorescu a tinut să renunțe la acel *Motto* al d-lui Carp: »Regele și dorobanțul«. Nu acesta este al nostru, ci: »Regele și dreptatea socială«.

In ce privește socialismul anti-religios despre care a vorbit d-l Maiorescu și întrucât religia ortodoxă e religia *constituțională* a țării, d-lui Maiorescu îi lipsește această bază constituțională, pentru că d-sa nu e nici creștin, nici ortodox.

Dl I. Grădișteanu: Dv. sunteți creștin ortodox?

Dl Prim-ministrul: Iară d-l Grădișteanu face parte din secția Mormonilor. (ilaritate) Florile acestea oratorice ale lui Maiorescu, — cu gogorita socialistă de pildă — nu ne emoționează. Chestia e altă: sunt ori nu în mizerie țărăni? Ei bine, cine ar putea răspunde negativ? Si dacă astfel sunt țărani, nu trebuie să ne preocupăm de soartele lor? Printul Bismarck, cu care am stat și eu de vorbă, mă sătuia să am grija ca să ridic situația țărănimii, dacă vreau ca statul român să nu piară. Si pentru ridicarea morală, economică și intelectuală a țărănimii, invățătorii au o mare chemare.

Instigație fac ei deci creiând bănci populare, bibliotecă, teatre, grădini etc? E periculos ca invățătorii să se instruiască?

Iată din ce și-a alcătuit d-l Maiorescu interpelarea sa. L-am rugat ieri să n'o desvolte. Azi probabil, regretă că a făcut-o. (Aplauze.)

Ministrul de externe bulgar despre chestiunea macedoneană.

Ziarul »Universul« publică un interview, ce l-a avut corespondentul său din Sofia cu nouul ministru de externe al Bulgariei Paprikow, care a făcut unele interesante declarații cu privire la politica Bulgariei în Macedonia.

... In curând — a zis ministrul Paprikow — se va publica o declarație a guvernului asupra politicii macedonești... Înainte de publicarea acestei declarații vreau să vă schitiez în linii mari politica noastră în Macedonia. Această politică reprezintă partea nedespărțită în întreaga noastră politică externă. De aceea ea trebuie smulsă din mâinile oamenilor fără răspundere. Politică de bande nu se face; dar trebuie să atrag imediat atenția asupra unei împrejurări, care în streinătate nu-i în deajuns luată în considerație:

Macedonia e strâns legată geografică și etnografică de Bulgaria. Fie-ce eveniment întâmplat în Macedonia are să-sunet în principat, unde servesc căteva sute de ofițeri macedoneni.

Prințul funcționari finali sunt mulți macedoneni. Jumătate din populația Sofiei este macedoneană. Mii și mii de fire o leagă cu bulgarii din Macedonia, așa în cît cu toate măsurile cele mai severe tre-

cerea catorva macedo-bulgari izolați peste granită este foarte posibilă.

Aceasta nu înseamnă însă nici de cum că granita poate fi trecută de bande; și afară de asta de ce nu e impiedicată trecerea acestor bande de către Turcia, care dispune de mai multă armată decât Bulgaria?

Bulgaria nu trimite bande. Bandele bulgare în Macedonia constituie un eveniment și sunt un produs macedonean, spre deosebire de bandele sărbești și grecești, care năvălesc din afară.

Guvernul va urmări cu cea mai mare atenție evenimentele din Macedonia și va sprijini din toato pările orice inițiativă, care va fi menită de a imbunătăți starea macedo-bulgarilor.

Cronica artistică.

Aniversarea zilei de 24 Ianuarie.

București, 25 Ianuarie 1908.

Liga culturală ca și altădată, a căutat să serbeze importantul eveniment al trecutului nostru, în chip că se poate mai frumos și intelligent. Duminică 24 c. în sala Teatrului Lyric, eruditul estetician d-l Tzigara Samurcaș profesor la școala de Belle Arte, și-a desvoltat într-un mod magistral ca fond, și cu multă eleganță oratorică ca formă, o prea interesantă conferință despre »Caracterul național al artei românești.«

Ilustrând conferință prin proiecții luminoase, cu copii de pe natură, luate de însuși măestrul din diferitele localități locuite de Români, d-l Tzigara ne dă o clară idee despre valoarea arhitectonică a artei românești. La celor competenți în artele plastice, grijă de a face o reacțiune mai amănunțită acestei conferințe.

După conferință, ce se termină prin proiecția unui tablou de neuitat Grigorescu, reprezentând pe Majestatea Sa Regele Carol pe câmpile Bulgariei, are loc producția orchestrei ministerului. Înainte d'a intra în analiza amănunțită a pieselor execuțate, se mi-se permită o reacțiune.

Ziua de 24 Ianuarie este un eveniment al istoriei noastre contemporane cu atât mai strălucit, cu cât actele de curat patriotism și abnegare a oamenilor de stat ce au săvârșit Unirea, sunt vrednice pilde pentru toate timp

pun în evidență lumii întregi valoarea poporului norvegian, chiar în cele mai mici compoziții ale sale să probe de puterea geniu lui său muzical.

Piesa cea din urmă executată de orchestra fu Finalul din *Poema Română*, de care am vorbit pe larg în cronică trecută, de astădată mult mai slab executată. Sala teatrului Lyric, pe căt de cochetă ca aranjament pe atât de impropriu unei audieri muzicale, a răpit mult din farmecul poemei. Toboșarul dela toba mare, a rămas la o măsură 'napoi, dând pasagiul un efect cu totul neplăcut, din fericire neîncarcat de public.

Ultimul număr a fost un „*Suvenir de Drdla*”, gîngășul autor al Serenadei dedicată lui Kubelik, executat de d-l Barozzi pe violină, acompaniat de măestrul Sibian la piano. — In această piesă, gen mai mult de expresiune decât de tehnică, d-l Barozzi ne-a dovedit că posedă acea căldură necesară în interpretare, neobișnuită la o etate ca a d-sale. Aci terțele au fost redate mult mai exact ca octavele din concertul lui Mendelsohn — Maestrul Sibianu, a ajutat la piano pe violonist cu o înaltă artă. — Simțul subtil al măsurei, răspunsurile date violinei în pianissimo discret, ne prezintă pe măestrul Sibianu, ca un fin și profund cunoșător al secretelor clavirului. Piesa, mult gustată de public, fu repetată în aplauzele generale, și cu aceasta serbarea lăua sfârșit. — De regretat a fost indiferența publicului, care a asistat într-un număr relativ mic, la o asemenea ocasiune ce trebuie sărbătorită de toate inimile românești.

Nicolae M. Strajan.

ȘTIRILE ZILEI.

— 29 Ianuarie v.

Procesul »Unirii din Blaj s'a terminat la Curie cu același rezultat pe care l'a avut procesul »Telegrafului Român«. Curia a respins recursul de nulitate și a aprobat sentința judecătoriei din Cluj, după care d-l A. C. Domșa rămâne judecat la *opti luni temniță de stat*, 1200 cor. pedeapsă în bani și la purtarea speselor de proces.

Despre bar. George Vasilco, maresalul țării Bucovina, nou numitul consilier intim al Maj. Sale, »Apărarea Națională« din Cernăuți publică următoarele date biografice: »Excelența Sa d-l maresal George baron Vasilco, este descendente din familia boierească a Vasilcenilor, cari pentru țara noastră și-au câștigat merite necontestabile. Părintele său, mult regretatul Alexandru baron Vasilco, fost și el maresal a țării prin un șir indelungat de ani, a luat parte activă la toate întreprinderile noastre naționale cu o dragoste și o răvnă laudabilă. Actualul maresal, pe timpul când părintele său trecuse la cele eterne, se afla încă la studii. Deși deabia de cățiva ani ieșea parte activă la destinele țării. Excelența Sa a dat deja dovezi destule, că va fi un vrednic urmaș al regretatului său părinte. Chemat de către Majestatea Sa în fruntea administrației autonome a țării la un timp, când în țara noastră băntuiau luptele cele mai crâncene politice, încredere aceasta a însemnat pentru el un timp de grea eșecă, căci a trebuit să documenteze că patimile zilnice și sentimentele neprihânite sunt pentru el necunoscute. Denumirea recentă la gradul de consilier intim și un document -vădit că Excelența Sa e bine acreditat și în curcurile cele nalte și ne grăbim de a-i transmite cele nalte sincere felicitări la aceasta denumire sperând că ea va fi imbold pentru Excelența Sa de a-și câștiga mulțimile și venerația poporului românesc.«

Zaharie Bârsan la Cluj. Din Cluj ni se scrie: »Vechea metropolă a principiilor ardeleni, va avea pe la începutul lunei Martie o zi de sărbătoare culturală pentru românia din acel oraș, ținut, și, să se speşim, chiar din tinuturi mai îndepărtate. Tinerimea română pregătește lucruri mari. Cu prilejul petrecerii obiceiuite, ce dă în toată primăvara la Cluj, acumă a invitat și pe Z. Bârsan, cu trupa, să dea o reprezentare, din cele mai ales piese, — căteva de tot noi — ce fac parte din repertoriul lui bogat. Pe a două zi, după reprezentație și petrecere este planuită apoi o a doua convenire intimă, care se poate preface ușor în o nouă petrecere. La dans publicul va fi rugat să vină pe căt se poate în costum românesc, căci pentru galerii, de privitorii, vor fi invitați și streinii din Cluj. Vom mai aviza publicul, din bună vreme, despre pregătirile, ce se fac.

Comuna vrednică. După cum i se scrie, »Tel. Rom«, comuna biserică Bâlan

din protopresbiteratul Ungurașului, la stâruință protopopului Pavel Roșca, a parohului I. Pop și a învățătorului I. Georgea, a urcat salarul învățătoresc la suma recomandată de art. de lege 27 din anul 1907. Laudă se cuvine acestor credincioși dela cea mai depărtată periferie a arhidiecesei.

Au mai urcat salarele învățătoreschi conform legiei Apponyi și comunele *Gataia*, (com. Timiș) și *Loman* (tractul Sebeșului).

Nou proces contra lui Hlinka. Procurorul a intentat părintelui slovac Hlinka, care zace acum pe 2 ani în temniță de stat la Seghedin, un nou proces pentru agitație. Incriminat e articolul său »Occuparea Rózsahegyului« apărut în foaia »Luhove Noviny«.

De-ale gimnaziului de stat din Caransebeș. Foaia lui Burdja et Comp. »Severinul« publică niște date dela gimnaziul de stat din Caransebeș. La începutul anului său prezentat 161 elevi, cari fură împărțiti în trei clase paralele. La sfârșitul semestrului au fost clasificați 141 elevi, dintre cari 93 au obținut note corăspunzătoare, iar 48 nu au corăspuns din căte unul sau mai multe obiecte. Numita foaie mai relevăază că, »din băetii foștilor grănitări nu lipsește nici azi virtutea militară, ceeace s'ar dovedi că în *gimnastică* s'au ajuns foarte frumoase rezultate: 42 eminenti și 45 bun«. Apoi exclamă cu emfază: »Sângelui apă nu se face!«

Așa o fi. Nu se va mira nimeni, că elevii din viața de grăniceri sunt buni gîndiști. Sângeli apă nu se face, dar se poate infecta și corci. Aceasta mai ales, dacă din datele foaiei lui Burdja lipsesc cu totul cele privitoare la progresul făcut în limba și literatura română. În schimb »Severinul« spune cu mândrie, că »drept regulă generală s'a dovedit că școlile confesionale și comunale, din cari au venit elevii, stau mai pe jos de cele de stat«. Despre aceasta s'au pronunțat deja de mult oameni mai competenți în ale învățământului decât d-l primar Bordan și părerea lor este în genere tocmai contrară. Dar Bordan se vede a fi preocupat numai de studiul limbii maghiare. A ajuns ca și grănitării lui Doda să judece progresul în cultură după gradul de cunoaștere a limbii maghiare! Triste și rușinoase vremuri!

Pentru orbi. Comerciantul Wrekeda din Viena a dăruit cu prilejul jubileului Maj. Sale împăratului Francisc Iosif, sumă de 100,000 cor. pentru asilul fetelor oarbe.

Logodnă. Elena Belle și Nicolae Vlaicu logodniți. — Făgăraș, Ianuarie 1908.

Regina Amalia a Portugaliei a celebră ca mare bine-făcătoare a poporului ei. Portugalia are să multămească solicitudiunei sale neadormite, că este astăzi țara din lume cea mai bine pregătită pentru lupta contra tuberculozei. De cățiva ani Suverana urmărește aceasta operă. Regina Amalia (sică a contelui de Paris) a deschis la 6 Iunie 1900 la 36 săli de limfatice și scrofuloase porțile sanatoriului din Ontao. Sub auspiciile ei, a fost inaugurat în 5 Iunie 1901, primul stabiliment antituberculos din Lisabona. În 1902 al doilea stabiliment și o colonie maritimă de vacanțe pentru copii debili la Trafaria. Căteva săptămâni după aceea sanatoriul maritim dela Cacavalos a intrat în deplină activitate, apoi Regina a inaugurat stabilimentul antituberculos la Braganza. În anul 1903 s'au deschis două stabilimente antituberculoase în orașele Porto și Faro. În 1907 s'a construit marele sanatoriu Suza Martino, în orașul Guerda, pentru tratamentul a 24 tuberculozicii și s'a terminat la Vianna de Castelo un stabiliment și o galerie de cură pentru tuberculozici. De atunci Regina se preocupă de construirea de sanatorii sub-urbane la Coimbra, Braga, Portalegra, pentru a primi acolo bolnavii extra muros, și a unui spital de repaus în Lisabona.

Dela reunirea de cântări din Brașov. Vineri în 14 Februarie n. la oarele 6 p. m. va avea loc o repetiție comună a membrilor reuniei de cântări din Brașov. Damele și d-nii sunt rugați a lua parte în număr complet la această repetiție.

Alegerea de protopresbiter gr. or. al tractului Hațeg e fixată pe ziua de Joi 14 (27) Februarie. Sinodul electoral va fi condus de d-l protopresbiter Nicolae Ivan în calitate de comisar concistorial.

Tinerimea română gr. cat. din Cincul-mare invită la producția teatrală-declamatorică, ce o va aranja în 15 Februarie st. n. 1908 (în ziua Intâmpinării Domnului) în sala hotelului Concordia cu următorul program: 1) »Dușmanele«, de G. Coșbuc, declamare. 2) »Achim Filără« (despre aşăzăciune) monolog de A. Bănuț. 3) »Așa a fost să fie«, comed. într'un act,

de A. Tințariu. 4) »Tiganul cătană«, comed. într'un act, de E. Suciu. După producție urmează joc.

Zăcămintele de cărbuni. Revista germană »Stahl und Eisen« publică o statistică asupra rezervelor de cărbuni neexploate încă în pările cunoscute ca bogate de cărbuni. După această statistică s'ar putea extrage: în Germania 260 miliarde tone; în Anglia și Irlanda 192; în Belgia 23; în Franță 19; în Austria 17; în Rusia 40 și în restul Europei 70 milioane tone. America-de-Nord, Statele-Unite și Oceania ar poseda aproape 661 miliarde tone.

In sfârșit, în ceeace privește Asia, autorii statisticiei susțin că zăcămintele asiatici sunt mai considerabile decât cele din Europa și din America, luate împreună. Numai minele din Shansi ar poseda 300 milioane tone.

De pe pământ la lună. (După »Via en chemin de fer«.) Un american a calculat prețul unui bilet de drum de fier clasa 3-a de pe pământ până în lună. După tarifurile de călătorie ferată americană, acest bilet s'ar urca la suma de 930 de mii de dolari sau 4,650.000 franci; după tarifurile germane ar costa 5 milioane de mărci. Făcând 60 kilometri pe oară, călătoria ar dura 3,500.000 de ore, ceeace reprezintă 104,166 zile sau 285 de ani.

O dramă familiară. Din Newyork se anunță că judecătorul Hargis a fost ucis de propriul său fiu. Hargis a fost șeful unei familii, care de multă vreme era în dușmanie cu familia Cokrill. Din cauza acestei dușmanii s'au săvârșit numeroase crime, 33 de incendii, 60 de delicte. Începutul dușmaniei au fost certurile, pe care le aveau cele două familii din cauza pământului pe care-l stăpâneau. Mai târziu doctorul Coy, tutorele junelui Cokrill, a fost ucis. Ucigașul său fiind prins, a declarat că e unealta lui Hargis. Advocațul ucigașului, anume Marcum, a fost de asemenea ucis. Văduva acestuia a jurat să se răzbune. Pentru acest scop s'a sforțat timp de 5 ani până când a reușit să obție favoie junelui Hargis și l'a indemnizat pe acesta să ucidă acum în urmă pe tatăl său.

Căsătorile în luna Maiu. Credința popularului atribue un desnodământ tragic căsătoriilor contractate în luna lui Maiu. Intre altele se citează căsătoria reginei Marie-Antoinette, care fu celebrată în 16 Mai 1770. Ducele d'Orleans, bunicul reginei Amalia de Portugalia, fiul cel mai mare a lui Louis Philippe, s'a căsătorit la 30 Mai 1837 cu princesa Elena de Mecklenburg. Foarte populară, foarte iubită, ea a murit în 10 Iulie 1842 în urma unei răsturnări de trăsură pe cănd mergea să vadă pe regina mama ei, în castelul de Neuilly, unde locuia curtea. Catastrofa, care a pus în doliu familia regală a Franției, oferă o asemănare istorică. A fost în ziua de 30 Mai 1886, când princesa Amalia d'Orleans s'a măritat la Paris după Don Carlos, duce de Braganza. Numărătoare exemplu s'ar mai putea cita.

Dela Lugoj

(Tombola societății damelor Române din Lugoj. — Dans).

— 6 Februarie, 1908.

Duminică în 2 Februarie st. n., a avut loc tombola aranjată de societatea damelor române din Lugoj. După o lungă cădere ministrel s'a decis în fine să răspundă la rugarea adresată lui, în toamna anului trecut, din partea societății damelor române din Lugoj, și a conces aranjarea și înținerea tombolei. Concesiunea sosise abia pe la finele lui Ianuarie, și cu toate că timbul a fost c'am scurt, totuș succese să fie vândute bilete într'un număr destul de frumos, grație stăruinței neobosite a damelor române din Lugoj, lângă cari a mai desvoltat un zel extraordinar și vrednic de remarcat, și primul secretar al societății damelor, d-l Dr. G. Dobrin, avocat în Lugoj.

La tombola a participat un public din toate straturile sociale din Lugoj, fără deosebire de naționalitate, astfel, că înțările largi ale salelor dela »Concordia« s'au dovedit, cu mult prea mici pentru primirea participantilor.

Impărțirea căștigurilor, aranjate cu mult gust pe o estradă din partea doamnelor Elena Dr. Dobrin și Melania Onae, ambele imbrăcate în prea frumosul și pitorescul nostru costum săliștenesc, s'a săvârșit de o comisie de 4, sub șefia d-lui Dr. G. Dobrin. Numerii au fost trași din partea d-soarei Valeria Pan, imbrăcată deasemenea într'un minunat costum național.

Intreaga estradă îți facea o impresie din cele mai bune. Au fost cu totul 110 căștiguri, între cari 2 tombole, 14 quinterne, 23 quaterne, 33 terne și celelalte ambo-uri.

Suma încasată, parte prin colectă, parte prin vinderea biletelor face 3300 cor. 57 fil., din care subtrăgându-se spesele de 270 cor., rezultă un venit curat de 3030 cor. 57 fil.

Au fost și suprasolviri multe, dintre cari remarcă pe cea a familiei Mocsongyi, care a mai dăruit și pe seama fondului Reuniunii sumă de 200 cor.

La oarele 7 seara tombola s'a sfârșit,

*

A urmat apoi dansul aranjat din partea tinerimii române din Lugoj, care ar fi trebuit să se inceapă la oarele 9 seara și care de fapt s'a inceput însă numai la ora 9 1/4.

Petrecerea cu dans a fost destul de animată și pe deplin succesoare, și a tîntuit până în altele zori. Pagubă însă că numărul participanților atât externi, cât și a celor din Lugoj, a lăsat mult de dorit. Quadrilul a fost dansat de 28 perechi.

Intreagă petrecerea mi-a produs o impresie bună, afară de o singură împrejurare, ce aș dori, ca la petrecerile române din viitor să nu mai obvină, și anume:

In ordinea de dans au figurat tot soiul de dansuri străine, dar nici baremă o singură Română n'a fost și nici nu s'a dansat. Nu mi-ar veni să cred, că pe la Lugoj să nu să știe dansa acest prea frumos joc de coloană al nostru, care prin toate părțile, și la toate petrecerile se joacă.

Nu pot înțelege ce poate fi cauza, că chiar în inima Bănatului, în Lugoj, nu se cultivă și nu se joacă »Română«.

La tot cazul ar fi de dorit, ca în ordinea dansurilor dela petrecerile viitoare românești din Lugoj, să figureze și baremă o »Română«, chiar și cu riscul jertfierii unui vals, dintre cele din program.

Styx.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 11 Februarie. Președintele coaliției sărbo-croate, Medaković, a declarat unui redactor al ziarului »Keleti Ertesítő«, că partidul n'a luat încă nici o hotărâre formală față de proiectul de revizuire a regulamentului Camerei, care însemnează o serioasă primejdie chiar pentru Ungaria însăși și amenință și interesele Croației. De aceea chiar dacă disidenții și naționalitațile nu vor întreprinde vre-o acțiune, Croații vor duce o luptă din cele mai energice contra reformei regulamentului Camerei.

Viena, 11 Februarie. În ședință plenară a delegațiunii ungare *budgetul ministerului afacerilor străine a fost adoptat*. Șeful de secție, contele Esterhazy, răspunzând mai multor oratori, a declarat că baza politicei monarhiei în Balcani este acum ca să înainte acordul cu Rusia. Cât pentru ceea ce privește lucrările pregătitoare, pentru construirea drumurilor de fier în legătură cu Turcia, Sultanul dândă satisfacție cererilor noastre, a zis oratorul, lucrările pregătitoare vor începe probabil în luna Martie.

Lisabona, 11 Februarie. Regele Manuel a iscălit decretul, prin care se fixează pentru 5 Martie nouă alegeri parlamentare.

Petersburg, 11 Februarie. La perchișia făcută la institutul politehnic, s'a găsit în pivniță 4 obusuri și 9 bombe.

Biblioteca musicală:

Note pentru voce și piano.

</

La Tipografia și Librăria

A. MUREŞIANU Braşov

Se pot procura

următoarele cărți literare dela scriitorii

nostri de valoare: Cor.

Alexandri: "Poesie" (30 bani po to) 1.50

" " "Tru" I, II, III & . 1.50

" " "Proză" 1.50

Alexandrescu: "Versuri" 1.25

Brațescu: "Nuvele" 1.50

Bolintineanu: "Poesii" 1.50

Negrui: "Proză" 1.50

Constantin Hodoș: "Frumos" 1.50

Ispirescu: "Basme" 1.60

Gorun: "Taina a sasea" 1.50

Leca: "Tainele cerului" 1.50

Pann: "Poveste de Vorbei" 1.50

Negoescu: "Fabule" 1.21

Livescu: "Nu se cuvine" . . . . . 500.

Jules Brun: "Moșnégul de la munte" (roman) 1.50

Bârsan: "Popasul vânători și" 1.50

Becescu: "Stân cel mare" Cor. -50

Coată: "Din viața țărănească" 1.50

Cosbuc: "Fire de tort" 2.00

" " "Povestea unei coroane de oțe" 1.50

" " "Sacontala" Traducere liberă după Calidasa" . . . . . 5.—

Căpătă: "Cărțile de vitejie" . . . . . 1.—

Caragiu: "Note și schițe" . . . . . 2.—

Al. Florin: "Povesti populare" . . . . . 2.—

Iosif: "A fost oata" . . . . . 1.—

S. Nădejde: "Roba Banului" . . . . . 2.—

" " "Patimi" . . . . . 2.—

Smara: "Corbul cu penă de aur" 2.50

Speranța: Teatrul sătesc "Mireasa" 50

" " " " " Cureaui" 50

" " " " " Lângă Pământ" 50

Tăndărescu: "Teatrul de școală" . . . . . 1.—

Slavici: "Marea" 2.50

A. O. Maior: "Biblioteca copiilor" vol. I. și II. à 1.60

Elena Farago: "Versuri" 1.50

Bolcaș: "Navaliri barbare" . . . . . 1.—

Ciocârlan: "Trau nostru" 1.50

H. Petrescu: Maxim Gorki nuvele" . . . . . 1.—

Căruță: "Icoane" 1.20

Ștefan Rusu: "Foiletoane" . . . . . 1.—

Bârsan Z.: "Ramuri" . . . . . 2.—

Bontescu: "Ego" 1.70

Carmen Silva: "Valuri a înalte" 1.50

Moruzi: "Rusii și Români" 1.50

Răzenișorul: "Popasuri vânătoarești" 1.50

Iorga: "Negoțul și meșteșugul" 2.50

Bârsan: "Visuri de noroc" . . . . . 2.—

Negoescu: "Fabule și fabuști" 1.25

Slavici: "Vară parăsita" . . . . . 2.—

" " "Din bătrâni" 2.50

Sandu Adea: "Două neamuri" 1.50

Ruzelit: "Epigrame" 1.50

Mera: "Din lumen basmelor" 3.50

Cioflec: "Doamne ajutăne" 1.50

Sudoveanu: "Mormântul unui copil" . . . . . 2.—

" " "La noi în Vîlăoara" . . . . . 2.—

Urechia: "În buceci" 1.50

Danș: "Do mină O teacă teatru" . . . . . 1.—

Alexandri: "Poesie" 1.50

" " "Teatrul vol. I. II. I. I. și IV. à 1.50

" " "Prosă opere compl." . . . . . 1.5.—

Alexandrescu: "Versuri și prosă" 1.25

Bolintineanu D.: "Opere compl." 1.50

Creangă: "Opere colective" 1.0

Eminescu: "Literatura poporala" 1.50

" " "Geniu și știaș" . . . . . 2.—

" " "Sciuri politice și literare" . . . . . 2.—

Filimon: "Ciocoii vechi și noi" 1.50

Negrui: "Opere complete" 1.50

Odobescu: "Opere complete" 1.50

Bratescu Voineschi: "Nuvele și schițe" 1.50

Beldiceanu: "Chipuri de la măhală" 1.50

Boureanu: Povestiri din copil. 1.50

Cantărian Maria: "Poezii" 1.25

Chendi Ilarie: "Preleușii" 2.50

" " "Fragamente" 2.50

Grigorovitz: "Chipuri și graiuri din Bucovina" 2.50

Hodoș Constanța: "Frumos" 1.50

Iorga: "Istoria Românilor în chipuri și icone" 2.50

" " "Gânduri și sfaturi" 1.50

" " "Neamul românesc în Bucovina" 1.50

" " "Cuvinte adevărate" 2.50

" " "Sute și măștări" 2.50

Iosif C. O.: "Credințe" 1.50

Manolache Hora: " 1.50

Iules Brun: "Moșneagul dela munțe" 1.50

Livescu: "Forea Marin" 1.50

Lecca: "Pozi" 1.50

Popp Vasile: "Domnița viorică" . . . . . 2.—

Popovici Aurel: "Ris și plâns" 1.50

" " "Vîrbe înțelepte" 1.50

„Călindarul Plugarului“ pe anul 1908

Se poate procura dela Tipografia A. MUREŞIANU, Braşov, cu prețul de 40 bani (fileri), plus porto postal de 5 bani.

Avis!

Un institut de asigurări contra focului și asigurări viagere cu renume din patrie, cauță cu condiții favorabile funcționar pentru călătorii

(Acquisteur) de incredere, care eventual ar face și inspectiuni. La prestații bune post stabil. Oferte sub „ASIGURARE” a se adresa la Administratiunea „Gazetei Transilvaniei”.

(14,3-4.)

Vânzare de casă.

Casa Weber-Klein, după Cursătură, a Nr. 17 se va vinde în 14 Februarie 1908 la 9 ore a.m. în camera de licitație a oficiului cărtieror funduare, celor care va da mai mult.

Lateralele ce sunt întabulate pe casă pot rămâne și nai de parte întabulate pe casă.

Informații mai de apăzape se pot lua de la

Nationalbank,

societatea ne acționată

RONCEA & MANU

fabrică de

Brânzetură și Cașcaval

Brașov, Pe Tocile nr. 15.

Recomandă produsele fabricii cu prețurile următoare:

Cașcaval trimis cu poșta până la 5 Kigr. kilogramul cu cor. 1.40

" " 25 " " " 1.36

" " 50 " " " 1.33

Comanda se efectuează prompt și prețurile sunt netto Cașcaval fără obligația locuitorilor.

Puterea motrice cea mai sigură și perfectă!

Fabricat de rangul prim

Motoare pentru sorbere gazelor

SAUGGAS-MOTORE

Intrebuitate la incizarea cu Antracit, Koks, precum și că buni de lemn.

Cea mai sigură Spese de funcționat ca 1-2 bani !!! GARANTIE!!!

Permanent în deposit: Motori Benzin. Automobile și Garniture de imblătit.

Condiții favorabile de rate.

B. DÉNES Motor-specialist, Budapest, V.
Lipót-körút 15.

Fret curent și devis gratis!

(34,3-20.)

P. T.

Am onoarea să aducă la cunoștință
On. public, că am deschis provizor un

Atelier de blă-
nărie subțire

în Brașov, Târgul
In lui Nr. 26, unde
se pot căpăta nu-
mai confeționări
proprietate galere de

Dame (boacă, mușuri, șepci de blănă). Crimer și Stofă. Tot felul de Blănită pentru D-mei și Copiii, Figaro și paletoane, cu un cuvânt toate articolele ce se ţin de blănărie. Încrucișate moșene, în astăntătoare bogă cu prețuri foarte ieftine. Prin experiențele mele câștigate atât în capitolul cît și în sreinătate pot să facă tuturor ce încearcă să se întreacă spre ceplină multumire.

Pun căpăteli de blănă. — Primește reparatură.

Articole de blănă: cumpărate dela mine le vorăjă fară plată. Comanda din față le execută punctual. — Serviciu solid. —

Mă rog de să răspund.

Cu oată stăma

Weiszsteiler Sándor,
blănări subțire.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui MUSCHONG din Baia Buziaș

modern instalație — atâtă de Kartel liferează prompt orice cantitate de

ACID CARBONIC